

o potrebi in programu takih publikacij ter o načinu zbiranja gradiva. Pri tem izvem, da je seminar razposlal vprašalne pole (okoli 1000) in dobil odgovore približno na tretjino. Največ in najboljših odgovorov so poslali kmetje sami.

V uvodu ugotavlja Bratanič, katera glavna orodja so na Hrvaškem v rabi za oranje: za najpopolnejšim plugom sledi »ralo« z lemežem, sredi med obema je plužnica. Karta kaže današnjo razširjenost lesenega ornega orodja. Druga karta ponazarja vrsto ornega orodja in njega razširjenost. Ralo je razširjeno v goratem ozemju, plužnica v jadranskem pasu; povsod drugod je doma plug. Obširno popisuje B. konstrukcijo ornega orodja; loči 4 vrste rala, dve vrsti plužice (vrgnjev), 17 vrst plugov. To poglavje je natančno ilustrirano z risbami. V naslednjem je prikazana geografska razširjenost nazivov posameznih delov tega orodja, kar pojasnjujejo tudi tri karte. Končno sledo razni zapiski, ki pojasnjujejo rabo orodja, način oranja itd. Zlasti dragocene so fotografije v prilogah, ki plastično kažejo orodje z vseh strani.

Delo je zaradi svoje natančnosti, ki upošteva tako predmetno kakor imensko stran snovi, bogatega ilustrativnega gradiva in upoštevanja celotnega hrvaškega ozemlja zares vzorno in kliče po posnemanju zgleda. Treba je že sedaj poudariti, da so pričujoče delo podprle številne hrvaške znanstvene in gospodarske ustanove. Zeleti je, da drugi del, ki ga avtor pripravlja, čimprej izide.

V. Novak.

## Ob desetletnici smrti dr. Stanka Vurnika

Dne 23. marca 1942 je minilo 10 let, kar je umrl prvi kustos Etnografskega muzeja, dr. Stanko Vurnik.

Stanko Vurnik je, zaključivši svoje umetnostno zgodovinske študije pri prof. Izidorju Cankarju in prof. Voj. Moletu na univerzi v Ljubljani, prišel na Etnografski muzej. Tu se je seznanil z novim predmetom, etnografijo. Metodično in sistematično delo, ki jo je bil prinesel z univerze, je kmalu obrnil v prid nove stroke in je v prvih letnikih Etnologa podal dokaze o tem. Zmislil za formo in stil mu je omogočil prva za našo etnografijo pomembna raziskavanja o naši ljudski plastiki, o slovenski peči, o panjskih končnicah, predvsem pa o kmečki hiši Slovencev. V zadnje imenovani študiji je prvi prinesel poizkus delitve slovenskega ozemlja v posamezne etnografske province ali teritorije.

Ze s tem na novih potih, je še bolj zaoral ledino s svojimi glasbo-slovnimi študijami, ki so bile v tej in taki obliki sploh začetek našega glasbenega narodopisja. Tudi s tega področja je objavil v Etnologu pomemben spis o glasbeni folklori v Beli Krajini. Bolezen mu je preprečila dovršitev obširne razprave o antični glasbi, v kateri bi se bil dotaknil tudi glasbene etnologije balkanskih dežel.

Tudi Etnografski muzej sam hrani številne sadove Vurnikovega dela, tako je predvsem fotografski material naših narodopisnih spomenikov Vurnikova zasluga. Etnologu je bil eden njegovih najboljših in najbodrejših sotrudnikov.

R. Ložar.